

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van
de <naam klager> over
Stichting Zuidwester

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) heeft kennisgenomen van de klacht van de <naam klager> (hierna te noemen klager).

De klacht is op 17 maart 2023 door Stichting Zuidwester (verder ook te noemen: de zorgaanbieder of de verweerder) naar de commissie gestuurd ter behandeling. De commissie heeft de zorgaanbieder de gelegenheid gegeven om op de klacht te reageren. Het verweerschrift met bijlagen heeft de commissie op 30 maart 2023 ontvangen. Partijen hebben kennisgenomen van elkaars stukken. De hoorzitting vond plaats op 13 april 2023. De commissie heeft een online zitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: klager en de <naam>, cliëntvertrouwenspersoon Wzd van het <naam>, zijn moeder mevr. <naam klager> zijn broer de heer <naam>, een vriendin mevrouw <naam> en toehoorder mevr.<naam> van het <naam> en namens de zorgaanbieder dhr. <naam> arts VG <naam> GZ-psycholoog, <naam> gedragsdeskundige en <naam> zorgmanager. Het dictum is op 13 april 2023 aan partijen medegedeeld.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van de schriftelijke stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht uit van de volgende feiten:

Klager verblijft ongeveer vijftien jaar bij de zorgaanbieder. Gedurende deze jaren heeft klager op verschillende locaties van zorgaanbieder gewoond. Momenteel verblijft klager met een rechterlijke machtiging binnen de <naam locatie>. Klager heeft een licht verstandelijke beperking en is opgenomen met rechterlijke machtiging (geldig tot en met 28 november 2023). Klager heeft een mentor.

Klager verbleef van 26 september 2022 tot 7 november 2022 in een crisiswoning in <naam locatie>. Tijdens zijn verblijf in deze crisiswoning mocht klager niet meer onbeperkt gebruik maken van zijn telefoontoestel en van het internet en was de voordeur voor hem gesloten. Op 7 november 2023 is hij weer teruggegaan naar zijn oude woning <naam locatie>. Daar is hem medegedeeld dat de maatregel van het beperkt telefoongebruik nog steeds geldt, hij niet bij zijn moeder en zus mag logeren, hij onder toezicht zijn medicatie moet innemen en zijn deur op een verklikker is gezet, dit als alternatief voor de deur op slot. Momenteel worden de maatregelen weer wat verruimd en krijgt hij wat meer vrijheden alleen de onvrijwillige zorg ten aanzien van het

telefoon en internetgebruik en de deurverklikker blijven vooralsnog bestaan. Ten aanzien van de deurverklikker is tijdens de laatste evaluatie besloten om een plan te maken met klager om de deurverklikker af te bouwen.

DE KLACHTEN

Klacht 1; Een beslissing om onvrijwillige zorg uit te voeren.

Het stappenplan is niet conform de verplichtingen vanuit de Wzd doorlopen.

Bij de besluitvorming over het toepassen van onvrijwillige zorg (het niet zelfstandig toegang hebben tot internet/telefoon en de inzet van een deurverklikker) zijn niet de juiste functionarissen betrokken.

Het ernstig nadeel is onvoldoende onderbouwd voor zover voor klager inzichtelijk;

Er is onvoldoende gekeken naar alternatieven voor de toegepaste onvrijwillige zorg.

Klacht 2; Niet in acht nemen van de wettelijke termijnen.

De wettelijke termijnen rondom het verlenen van onvrijwillige zorg zijn niet in acht genomen. Hierdoor leefde klager in onzekerheid.

Klacht 3; De verplichting om het dossier bij te houden, voor zover dat betrekking heeft op onvrijwillige zorg.

Omdat klager geen inzage krijgt tot het huidige zorgplan is het voor klager onvoldoende inzichtelijk of deze conform de verplichtingen vanuit de Wzd is opgesteld en weet klager niet of het dossier voldoende wordt bijgehouden.

Verder wil de klager dat er schadevergoeding wordt toegekend.

HET VERWEER

Klacht 1 en klacht 2;

De verweerder geeft aan dat het stappenplan wel is doorlopen volgens de Wzd. Op 27 oktober 2022 is er een overleg geweest over het opnemen van de onvrijwillige zorg in het zorgplan van klager te weten het niet zelfstandig toegang hebben tot internet en de inzet van een deurverklikker (stap 1). Bij deze beslissing zijn de volgende functionarissen betrokken geweest; zorgverantwoordelijke en deskundige van een andere discipline (persoonlijk begeleider). Direct na dit overleg is dit via mail en telefonisch nog besproken met de arts VG. Ook is dit besproken met de mentor van klager. De eerste verlenging van de periode waarin de onvrijwillige zorg verleend kan worden (stap 2) heeft voor de maatregel met betrekking tot het internetgebruik plaatsgevonden op 20 december 2023. De evaluatie van de deurverklikker vond plaats op 16 februari 2023. Bij beide evaluaties waren aanwezig de zorgverantwoordelijke, deskundige van een andere discipline, persoonlijk begeleider, arts VG en een niet bij de zorg betrokken deskundige. De evaluaties zijn gezien door de WZD-functionaris.

In de klacht wordt genoemd dat de juiste termijnen niet in acht zijn genomen. Er was een datum ingepland op 20 december 2022 voor het evalueren van beide maatregelen. Tijdens dit overleg is de maatregel met betrekking tot het internet geëvalueerd en hieruit

bleek dat het overleg te kort was om beide maatregelen te evalueren. Hierop is een volgende afspraak gepland met de benodigde disciplines op 16 februari 2023.

Wat betreft het ernstig nadeel vindt de zorgaanbieder dat deze voldoende is onderbouwd. Klager heeft in het verleden veelvuldig (online) contact met minderjarige jongens. Dit kan intimiderend overkomen, het is grensoverschrijdend gebleken en klager kan zichzelf hiermee in grote problemen brengen. Klager heeft hiervoor onder toezicht gestaan van de reclassering en gesprekken gehad met Team Bestrijding Kinderporno en Sekstoerisme. Klager is in 2021 voor het laatst gesignaleerd met minderjarige jongens (10-13 jaar) en is hierbij in conflict geweest met de familie van de minderjarigen. De veiligheid en het welzijn van zowel klager als medeburgers staan hierbij onder druk. Zonder toezicht op het internetgebruik van klager te hebben, worden de risico's op seksueel grensoverschrijdend gedrag/contacten steeds groter.

Ook is om die reden de deurverklikker op de deur om toezicht te kunnen houden wanneer de klager uit zijn kamer komt. De deurverklikker is een alternatief voor de gesloten voordeur/of eigen deur. Verder wordt volop ingezet op mogelijkheden om te zorgen dat klager wel buiten komt en activiteiten kan ondernemen. Zo wordt overlegd met moeder op welke momenten ze naar de woning kan komen, wordt gekeken of klager vaker mee kan om boodschappen te doen en of er in zijn begeleidingsmoment een activiteit kan worden gedaan. Daarnaast kan klager elke week zwemmen met twee medebewoners, waar nu genoeg personeel voor geregeld is. Ook kan klager om de week op zaterdag een paar uur naar zijn dagbesteding. Tijdens de laatste evaluatie van de deurverklikker is besloten met de aanwezigen om een plan te maken met klager om een aanzet te doen om de deurverklikker af te bouwen. Met betrekking tot het internet wordt gezien dat klager eerst volledig toegang had tot internet, met daarbij inzagemomenten van de begeleiding. Dit resulteerde niet in het gewenste resultaat. Klager gaf hierbij bijvoorbeeld geen inzage in zijn telefoon. Hij bleef hierbij een grote hoeveelheid mails sturen. Ook werden de risico's op seksueel grensoverschrijdend gedrag op deze manier groter, daar de zorgaanbieder geen zicht had op de berichten, foto's en video's die klager stuurde of ontving. Toen de maatregel werd ingezet kon klager drie keer per week een halfuur onder toezicht gebruik maken van zijn telefoon. Op dit moment kan klager iedere dag een uur gebruik maken van zijn telefoon, waarbij hij ongeveer een halfuur kan internetten en een halfuur kan bellen. Klager kan televisiekijken op zijn kamer en kan gamen in de woonkamer.

Klacht 3: Wat betreft de klacht dat het voor de klager niet voldoende inzichtelijk is of het huidige dossier is conform de verplichtingen vanuit de Wzd is opgesteld en voldoende bij is gehouden geeft de verweerder aan dat de klager het recht heeft om zijn dossier in te zien. Klager wilde deze inzage samen met zijn cliëntvertrouwenspersoon doen, maar de mentor heeft hier bezwaar tegen ingediend. De mentor heeft per mail op 17 februari 2023 gevraagd om een wilsbekwaamheidstoetsing met betrekking tot het contact met de cliëntvertrouwenspersonen en of de klager hun rol begrijpt. Dit is intern aangevraagd, ingepland en klager heeft geweigerd mee te werken aan deze toetsing. Eerder is klager wilsonbekwaam ter zake geacht ten aanzien van de zorg en de zorgaanbieder acht een zorgvuldige toetsing volgens de richtlijn van belang.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

Uit de stukken en tijdens de hoorzitting is naar het oordeel van de commissie naar voren gekomen dat ten aanzien van de beslissingen onvrijwillige zorg (inzet van de deurverklikker en beperking gebruik internet/telefoon) het stappenplan volgens artikel 10 e.v van de Wet zorg en dwang is gevolgd.

Of er sprake is van ernstig nadeel oordeelt de commissie als volgt. Hoewel de klager zowel in zijn klachtschrift als tijdens de hoorzitting ontkent dat hij zich in het verleden schuldig heeft gemaakt aan seksueel grensoverschrijdend gedrag/contacten met minderjarigen moet de commissie qua geschiedenis uitgaan van het dossier. Voor het oordeel of dat gevaar nu nog bestaat baseert de commissie zich op het oordeel van de professionals.

Om deze redenen oordeelt de commissie dat het nadeel voldoende is onderbouwd door de zorgaanbieder. Ook zijn de alternatieven voldoende overwogen; in plaats van de deur op slot is een deurverklikker ingezet. Verder hebben de juiste deskundigen deelgenomen bij de besprekingen en evaluaties van de onvrijwillige zorg. Tot slot is uit de stukken en tijdens de hoorzitting gebleken dat de zorgaanbieder perspectief geeft aan klager door het opheffen van een deel van zijn beperkingen. Zo is er een uitbreiding van het aantal dagen van de dagbesteding, mag hij boodschappen doen met een begeleider en kan in overleg zijn moeder op bezoek komen.

Wat betreft de klacht over het niet in acht nemen van de wettelijke termijnen oordeelt de commissie dat voor wat betreft de maatregel van het beperken van het internet/telefoon wel de juiste termijn is gevolgd maar dat de zorgaanbieder bij de evaluatie van de maatregel inzet domotica niet de juiste termijn heeft gevolgd wegens omstandigheden (de juiste deskundigen waren niet voorhanden op een eerder tijdstip). Er is een overschrijding van ruim twee weken.

Wat betreft de klacht dat de klager geen zicht heeft wat er in zijn dossier staat omdat hij geen inzage kan hebben in het dossier samen met de CVP'er overweegt de commissie als volgt.:

- De artikelen 57 en 58 Wzd geven de clientvertrouwenspersoon een aantal taken en bevoegdheden.
- Op grond van artikel 57 lid 1 WZD heeft de zorgaanbieder de plicht om er zorg voor te dragen dat de cliënt of diens vertegenwoordiger een beroep kan doen op de cliëntenvertrouwenspersoon. Het is in strijd met artikel 57 lid 1 dat de zorgaanbieder een wilsbekwaamheidsbeoordeling wilden laten uitvoeren bij de klager om zo te kunnen beoordelen of klager wilsbekwaam genoeg was om contact te mogen onderhouden met de CVP'ers en de CVP te mogen vragen om bijstand bij de inzage van zijn dossier. Dat de mentor daarom heeft verzocht is geen rechtvaardiging voor de instelling om client hierin te belemmeren. De commissie wijst er op dat een belemmering als deze kan leiden tot een bestuurlijke boete, zie daarvoor artikel 61 lid 1 onder gg WZD.
- Op grond van artikel 58 lid 2 sub c Wzd heeft de CVP'er voor zover dit redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak nodig is, en de cliënt of zijn vertegenwoordiger daarmee uitdrukkelijk heeft ingestemd, inzage in de dossiers van de client. Het doet er ook niet toe of de cliënt wel of niet wilsbekwaam ter

zake is om die toestemming te kunnen verlenen. Als de cliënt toestemming geeft dat de CVP'er mee mag kijken in zijn dossier is dat voldoende en moet de zorgaanbieder hier medewerking aan verlenen.

BEOORDELING

De commissie oordeelt gelet op bovenstaande dat klacht 1 ongegrond is omdat het stappenplan volgens de regels van de Wzd is gevolgd.

Klacht 2 is gegrond voor wat betreft de overschrijding van de termijn van de evaluatie van de inzet van de deurverklikker en ongegrond wat betreft de termijn van de evaluatie van het gebruik van internet/telefoon.

Ten aanzien van klacht drie dat de klager geen inzage krijgt samen met de CVP'er en ook niet zelf contact mag onderhouden met de CVP'ers indien hij hierover wilsonbekwaam zou zijn, is de commissie niet bevoegd om hierover een uitspraak over te doen op grond van artikel 55 Wzd maar merkt wel op dat de zorgaanbieder in strijd met artikel 57 en 58 Wzd heeft gehandeld.

De commissie wijst de schadevergoeding af omdat de klachten grotendeels ongegrond zijn.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 26 april 2023 door de voorzitter van de KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren (voorzitter) en de leden mevrouw drs. G.C. Klein (orthopedagoog-generalist) en mevrouw dr.mr. A.H.P.M. De Rooij, jurist.

mr. J.A. Heeren,
voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren